

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය

AA3 විභාගය - 2019 ජනවාරි

**ප්‍රශ්න සහ යෝජිත උත්තර
විෂය අංක (AA35)**

**සංස්ථාපිත හා පුද්ගලික බඳුකරණය
(CPT)**

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය
අංක 540, පූජ්‍ය මුරුත්තෙට්ටුවේ ආනන්ද නාහිමි මාවත,
නාරාහේන්පිට, කොළඹ 05.

දුරකථන : 011-2-559 669

මෙය අධ්‍යාපන හා පුහුණු කිරීම් අංශයේ ප්‍රකාශනයකි.

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය

අධ්‍යාපන හා පුහුණු කිරීම් අංශය

**AA3 විභාගය - 2019 ජනවාරි
(AA35) සංස්ථාපිත හා පුද්ගලික බඳුකරණය**

යෝජිත උත්තර

A කොටස

අනිවාර්ය ප්‍රශ්න හතර (04) කි.

(මුළු ලකුණු 20)

01 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

පරිච්ඡේදය 01 - බඳුකරණය හැඳින්වීම

(a) 'පුද්ගල මණ්ඩලයක්' යන්නට ඇතුළත් කළ හැකි තැනැත්තන්:

- සංගමයක්, සමාජ ශාලාවක්, සමිතියක්
- සමුපකාර සමිතියක්
- පුනායායතනයක්
- භාරයක්
- පොල්මාකරුවෙක් හෝ අද්මිනිස්ත්‍රාසිකරුවෙක්
- පළාත් පාලන ආණ්ඩුවක්
- හින්දු නොබෙදු පවුලක්

(ලකුණු 03)

(b) ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන බදු අධිකාරීන්:

- දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව
- රේගු දෙපාර්තමේන්තුව
- පළාත් ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව
- සුරාබදු දෙපාර්තමේන්තුව

(ලකුණු 02)

(මුළු ලකුණු 05)

02 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

පරිච්ඡේදය 01 - බඳුකරණය හැඳින්වීම

- සමාගම, දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ ලියාපදිංචි කිරීම.
දේශීය ආදායම් පනතේ විධිවිධාන අනුව, ශ්‍රී ලංකාවේ සංස්ථාපිත ඕනෑම සමාගමක් සංස්ථාපනය කළ දින සිට වර්ෂයක් ඇතුළත දෙපාර්තමේන්තුවේ ලියාපදිංචි විය යුතුය. එබැවින් දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ ලියාපදිංචිය ලබාගැනීම අවශ්‍ය වේ.
- 2017/18 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ආදායම් වාර්තාව ඉදිරිපත් කිරීම
ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඕනෑම වෙළෙඳාමක්, ව්‍යාපාරයක් හෝ වාත්තියක නිරත වන ඕනෑම පුද්ගලයකු දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ ලියාපදිංචි වීමෙන් පසු ඊළඟ වර්ෂයේ නොවැම්බර් 30 දින හෝ ඊට පෙර, ඉකුත් තක්සේරු වර්ෂය සඳහා වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කළ යුතුය. සී/ස සාගරි (පෞ.) සමාගම 2017.07.01 සිට 2018.03.31 අවසන් වර්ෂය සඳහා ද, 2018 නොවැම්බර් 30 දිනට පෙර 2017/2018 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ආදායම් වාර්තාව ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

(ලකුණු 05)

03 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

(A)

පරිච්ඡේදය 06 - සංකල්ප සහ භාවිත කිරීම්

යම්කිසි තක්සේරු වර්ෂයක් සඳහා යම් පුද්ගලයකුගේ ආදායම පහත සඳහන් එකක් හෝ එකතුවකින් සමන්විත නම් ආදායම් වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කළ යුතු නොවේ.

- (1) රැකියාවෙන් ලැබෙන ලාභය මත උපයන විට ගෙවීමේ බදු PAYE අඩු කර ඇති විට
- (2) රඳවා ගැනීමේ බද්දට යටත් ලාභාංශ
- (3) රඳවා ගැනීමේ බද්දට යටත් පොලී ආදායම

ඒ අනුව, 2017/18 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා සරත් විසින් ආදායම් බදු වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කළ යුතු නොවේ.

(B).

පරිච්ඡේදය 05 - බැඳීම් හා ක්‍රියාමාර්ග

යම් තක්සේරු වර්ෂයක් තුළ දී නිශ්චිත නියමයන් 05කින් ඕනෑම නියමයන් 04ක් සපුරාලන ඕනෑම පුද්ගලයකු එම නියමයන් සැපිරීමෙන් පසු මාසයක් ගතවීමට පෙර, දේශීය ආදායම් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා වෙත ආදායම් වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කළ යුතුය. අදාළ නියමයන් :-

- රු. 10,000/-කට වැඩි ශුද්ධ මුදලක් මාසික නේවාසික විදුලි බිල්පතක් ලෙසින් ගෙවීම.
- මසකට රු. 25,000/-කට වැඩි මුදලක් මාසික ක්‍රෙඩිට් කාඩ් බිල්පත් සේ ගෙවීම.
- රු. 10,000/-කට වැඩි ශුද්ධ මුදලක් මාසික නිවාස දුරකථන බිල්පත් වශයෙන් ගෙවීම.
- පිටරට යාම සඳහා ගුවන් ටිකට්පතක් මිලදී ගැනීම.
- ගමනාගමනය සඳහා භාවිත කරන මෝටර් වාහනයක අයිතිකරුවකු ව සිටීම.

(ලකුණු 05)

04 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

පරිච්ඡේදය 06 - සංකල්ප සහ භාවිත කිරීම්

සේවා ගිවිසුමක් යටතේ ලැබෙන ආදායමේ ලාභය බදු අරමුණු සඳහා ලාභයක් හෝ ආදායමක් ලෙස සැලකිය යුතුය. එමනිසා සේව්‍යෝජකගෙන් විශේෂ ගෙවීමක් ලෙස ලැබූ ප්‍රසාද දීමනාව බද්දට යටත් සේවක ප්‍රතිලාභයක් ලෙස සැලකිය යුතුය. තීරණය කරන ලද 'ක්‍රීඩා ඵදි. ආදායම් බදු කොමසාරිස්' නඩුවේ අධිකරණය තීරණය කරන ලද්දේ,

- (1) එම ගෙවීම පෞද්ගලිකවම ලැබූ ත්‍යාගයක් බවත්, බදු නීතිය යටතේ රැකියාවෙන් ලැබූ ලාභයක් වශයෙන් සැලකිය නොහැකි බවටත්,
- (2) ගෙවීම් කරන පාර්ශ්වය හිතාමතාව හෝ වැරදීමෙන් වචනය තෝරා ගැනීම නිසා අභියාචනයකට දඬුවම් නොකළ යුතු බව,
- (3) ගෙවීම් කිරීමේ අරමුණ වූයේ ප්‍රතිශ්ඨාවක් ලෙස නොව අභියාචක සමාගමට සපයන ලද දීර්ඝකාලීන සේවය නිසා බව.

ඩයස් මහතාට සම්බන්ධ කරුණු අනුව, සේවකයෙකුට ගෙවීමේ හෝ සේවා නියුක්තියේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස හෝ ආදායම් බදු ගෙවීමට යටත් වීමට ප්‍රමාණවත් නොවේ. එබැවින් සමාගමට සුවිශේෂී සේවාවක් ලබාදීමෙන් අනතුරුව ඔහුට වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ලැබීමට සිදු වූ කාරණය සැලකිල්ලට ගනිමින් සේවකයාට සුවිශේෂ දීමනාවක් ලබාදුනි.

එබැවින් ඩයස් මහතාට ලබාදෙන ලද විශේෂ ප්‍රසාද දීමනාව රැකියා ප්‍රතිලාභ ලෙස සැලකිය නොහැක.

(ලකුණු 05)

A කොටසෙහි අවසානය.

අනිවාර්ය ප්‍රශ්න තුන (03) කි.

(මුළු ලකුණු 30)

05 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

(a)

පරිච්ඡේදය 04 - විවිධ ව්‍යවසායන් මත බදුකරණය

බෙදිය හැකි ලාභ ගණනය කිරීම:

සිතූ පැතු ග්‍රෝවර්ස්
තක්සේරු වර්ෂ 2017/2018
හවුල් ව්‍යාපාරයේ බෙදිය හැකි ලාභය

	+	-
ගිණුම් අනුව ගුද්ධ ලාභය	7,998,000	
පොලී ආදායම - වෙනත් ප්‍රභවයන්ගේ ආදායම්		7,500
හවුල්කරුවන්ට ගෙවූ වැටුප් - පැතුම් - ඉඩ නොදේ.	720,000	
සිතුවීමේ දියණිය - ඉඩ දේ.	0	
සිතුවීමට ගෙවූ ණය පොලී ව්‍යාපාර වියදම් - ඉඩ දේ.	0	
ක්ෂය - ඉඩ නොදේ.	432,000	
ක්ෂය දීමනාව - ඉඩ දේ.		168,000
වෙනත් වියදම් - බදු සඳහා ඉඩ දේ.	0	
	9,150,000	175,500
බෙදිය හැකි ලාභය	<u>8,974,500</u>	

(ලකුණු 04)

(b)

පරිච්ඡේදය 04 - විවිධ ව්‍යවසායන් මත බදුකරණය

හවුල් ව්‍යාපාරයේ ආදායම් බදු වගකීම ගණනය කිරීම

බෙදිය හැකි ලාභ	8,974,500
අනෙකුත් ප්‍රභවයන්ගෙන් ආදායම දළ පොලී ආදායම	<u>7,500</u>
	8,982,000
අඩුකළා: දීමනාව	<u>(1,000,000)</u>
බදු අයකළ හැකි ආදායම	<u>7,982,000</u>
හවුල් ව්‍යාපාරයේ බදු වගකීම	7,982,000* 8%
	<u>638,560</u>

(ලකුණු 03)

පරිච්ඡේදය 04 - විවිධ ව්‍යවසායන් මත බදුකරණය

(c) ලාභ සහ වෙනත් ආදායම් හවුල්කරුවන් අතර බෙදාහැරීම

	පැතුම්	සිතූම්	එකතුව
වැටුප්	720,000	0	720,000
වෙනත් ආදායම්	5,000	2,500	7,500
ලාභ කොටස	5,983,000	2,991,500	8,974,500
	6,708,000	2,994,000	9,702,000

(ලකුණු 03)
(මුළු ලකුණු 10)

06 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

(a)

පරිච්ඡේදය 07 - ව්‍යාපාර බදු

සී/ස ඇවොටෙල් ටෙක්නොලොජීස් සමාගම
2018 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් කාර්තුවට
එකතු කළ බද්ද ගණනය

නිමවුම් බද්ද			
පරිගණක විකිණීම	5,200,000	නිදහස්	
ජාල රැහැන්ගත කිරීම සහ ස්ථාපනය කිරීම	3,900,000*15%	585,000	
නඩත්තු සේවා - SVAT සැපයීම	1,350,000 * 15%	202,500	
විදේශීය ගැණුම්කරුවන්ට මෘදුකාංග සංවර්ධනය	4,000,000 * 0%	0	787,500
යෙදවුම් බද්ද			
ජාල කේබල් ආනයනය		320,000	
විකුණූ පරිගණක යාපනයට ප්‍රවාහනය කිරීම - පරිගණක නිදහස් නිසා ඉඩදිය නොහැක.		ඉල්ලා සිටිය නොහැක.	
ඉදිරියට ගෙනා යෙදවුම් බද්ද		<u>52,000</u>	
කාලපරිච්ඡේදයට අදාළ මුළු යෙදවුම් බද්ද			<u>(372,000)</u>
ගෙවිය යුතු බද්ද			415,500
SVAT බැර වවුචර් පත්			(202,500)
ඉතිරි ගෙවිය යුතු එකතු කළ අගය (VAT) මත බදු මුදල			213,000

(ලකුණු 10)

07 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

පරිච්ඡේදය 07 - ව්‍යාපාර බදු

සුනිමල් එන්ටර්ප්‍රයිසස්

2018 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් කාර්තුව සඳහා
ගෙවිය යුතු ඉතිරි ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්ද

(රු.)

නිමවුම් බද්ද			
සෙරමික් නිෂ්පාදන විකිණීම	4,360,000 * 2%	87,200	
ආනයනය කළ තීන්ත සහ වෙනත් ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය විකිණීමෙන්	5,200,000*50%* 2%	52,000	
පොලී ආදායම - ආයෝජන ආදායම	බදු නොවේ.	0	139,200
අඩුකළා: බදු බැර			-
තීන්ත සහ ආනයනය කළ වෙනත් ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදකයාට සෘජුවම සම්බන්ධ නොවූ	අදාළ නොවේ.	-	-
ආනයනය කළ අමුද්‍රව්‍ය			(62,000)
ආනයනය කළ තීන්ත	අදාළ නොවේ.		-
ගෙවිය යුතු NBT			(77,200)
අඩුකළා: වාරික ගෙවීම්			(25,000)
ගෙවිය යුතු ඉතිරි NBT මුදල			<u>(52,200)</u>

(ලකුණු 10)

B කොටසෙහි අවසානය.

අනිවාර්ය ප්‍රශ්න දෙක (02) කි.

(මුළු ලකුණු 50)

08 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

පරිච්ඡේදය 02 - ව්‍යවස්ථාපිත ආදායම

සී/ස මාලිගා කන්ස්ට්‍රක්ෂන්ස් (පුද්.) සමාගම

2017/18 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා

මුළු ව්‍යවස්ථාපිත ආදායම

(රු.)

			+	-
බදු පෙර ලාභය			16,250,000	
අඩුකළා: වෙනත් ප්‍රභවයන්ගෙන් ලද ආදායම				
ස්ථාවර තැන්පත් මත පොලී	වෙනත් ප්‍රභවයන්ගෙන් ලද ආදායම			240,000
ණයකර පොලී	වෙනත් ප්‍රභවයන්ගෙන් ලද ආදායම			1,456,000
රක්ෂණ වන්දි				
ක්ෂය			5,028,000	
ක්ෂය දීමනාව				
යන්ත්‍ර	3,450,000	33 1/2%		1,150,000
කාර්යාල උපකරණ	348,000	33 1/2%		116,000
පරිගණක - කල්බදු	හිමිකමක් නැත.			
ට්‍රැක් රථය ඉවත් කිරීම				
රක්ෂණ සමාගමෙන් ලැබීම්	300,000			
බදු ධාරණ අගය (2,400,000 - 1,920,000)	(480,000)			
බදු අලාභය	180,000			180,000
කල්බදු පොලිය			60,750	
මුළු කල්බදු අගය	1,350,000			
එයින් 1/4ක්	337,500			
ගෙවූ මුදල		450,000		
අඩු අගය				337,500
සංග්‍රහ වියදම්	ඉඩ නොදේ		134,000	
විදේශ ගමන් වියදම් - යන්ත්‍ර මිලදී ගැනීම	ප්‍රාග්ධන ස්වභාවයේ		120,000	
විදේශ ගමන් - මාලදිවයින				
සත්‍ය අගය		354,000		
පෙර වර්ෂයේ ලාභයෙන් 2%ක සීමාවේ (14,880,000 x 2%)		297,600		
ඉඩ නොදෙන අගය			56,400	
අතිරේක බද්ද			1,276,000	
අතිරේක බද්ද මත දඩය			127,600	
ප්‍රමාද වී නිම කිරීම මත ගෙවූ ඇවර කළ අලාභ		ඉඩ දේ.		

අනුමත පුනරායතනයක් වන ළමා නිවාසයකට කළ මුදල් පරිත්‍යාග		1,000,000	
කාර්ය මණ්ඩලයේ දරුවන් සඳහා ශිෂ්‍යාධාර		250,000	
බදු තක්සේරුව අවසන් කිරීම සඳහා ගාස්තු		65,000	
බදු වාර්තාව ගොනු කිරීම සඳහා ගාස්තු		ඉඩ දේ.	
පාරිතෝෂික සඳහා ප්‍රතිපාදනය		ඉඩ නොදේ.	8,500,000
මාධ්‍ය ප්‍රචාරණය	25%	765,000	191,250
පාලක සමාගම කළ ගෙවීම්			
පාලක සමාගමෙන් ලබාගත් ණය		112,000,000	
(කොටස් ප්‍රාග්ධනය හා සංචිත) 4		(100,000,000)	
(20,000,000 + 5,000,000) 4			
		12,000,000	
ඉඩ නොදුන් පොලිය (12,000,000/112,000,000) x 3,000,200			321,450
			33,380,450
			3,779,500
ව්‍යාපාරයෙන් ලද ආදායම			29,600,950
ව්‍යාපාරයෙන් ලද ආදායම			29,600,950
ස්ථාවර තැන්පත් පොලී (240,000/90) x 100			266,667
ණයකර පොලී			නිදහස්
මුළු ව්‍යවස්ථාපිත ආදායම			29,867,617
ව්‍යවස්ථාපිත ආදායමෙන් අඩු කිරීම්			-
තක්සේරු ආදායම			29,867,617
අඩුකළා: සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම්			
ළමා නිවාසයට කළ පරිත්‍යාග		1,000,000	
		උපරිමය	500,000 හෝ තක්සේරු ආදා- යමෙන් 1/5
බදු අය වන ආදායම			(500,000)
බදු වගකීම @ 12% (ඉදිකිරීම් කර්මාන්තය)			3,524,114
ගෙවූ ආර්ථික සේවා බද්ද		4,382,000	
හිඳවී කළ අගය		(3,524,114)	(3,524,114)
ඉ/ගෙ ආර්ථික සේවා බද්ද		857,886	
ඉතිරි ගෙවිය යුතු බදු මුදල			---

(ලකුණු 25)

09 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

පරිච්ඡේදය 03 - වාසික පුද්ගලයන් හා සමාගම් සඳහා බදුකරණය

සිල්වා සමත්මිය

2017/18 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා

ආදායම් බදු ගණනය

	රු.	රු.
සේවා නියුක්ති ආදායම		
දළ වැටුප (240,000 x 12)	2,880,000	
වාහන ප්‍රතිලාභ - එක් වාහනයක් සැපයීම නිදහස් වේ.	-	
ගුවන් ටිකට්ටු හා නවාතැන් ගාස්තු සේවා නියුක්ති ප්‍රතිලාභයක් නොවේ.	-	
දුරකථන බිල්පත් ප්‍රතිපූරණය 50%ක් උපයන විට ගෙවීම් (PAYE) සඳහා ගැලපිය යුතුය.	145,500	
අධ්‍යක්ෂක ගාස්තු - (84,000 / 84 x 100) x 12	1,200,000	
සේවා නියුක්ති ආදායම් එකතුව		4,225,500
දේපොළ මත ආදායම		
ශුද්ධ වාර්ෂික වටිනාකම	1,500,000	
වාර්ෂික වටිනාකම	(375,000)	
අඩුකළා: 25% දීමනාව	1,125,000	නිදහස්
ශුද්ධ වාර්ෂික වටිනාකම		
සිල්වා මහත්මිය සතුව නිවාස දෙකක් ඇති නිසා වැඩි ශුද්ධ වාර්ෂික වටිනාකම ඇති රොස්මිඩ් පෙදෙසේ නිවස නිදහස් වේ.		
නුවර නිවසේ කුලී ආදායම	900,000	
දළ කුලිය - 100,000 x 9	(18,000)	
අඩුකළා : වරිපනම් - 24,000 x 3/4	882,000	
අඩු කළා: 25% අලුත්වැඩියා දීමනාව	(220,500)	
ශුද්ධ කුලී ආදායම	661,500	
ශුද්ධ වාර්ෂික වටිනාකම = 90,000 x 3/4 = 67,500		
ශුද්ධ කුලී ආදායම, ශුද්ධ වාර්ෂික වටිනාකමට (ශ.වා.ව.) වඩා වැඩි බැවින් ශ.වා.ව. බද්දට යටත් වේ.		
ඒ අනුව බදු අයවන ශුද්ධ කුලී ආදායම රු. 661,500		661,500
පොලී ආදායම - සිල්වා මහත්මිය ජ්‍යෙෂ්ඨ පුරවැසියෙක් නිසා ආදායම නිදහස් වේ.		නිදහස්
මුළු ව්‍යවස්ථාපිත ආදායම		4,887,000
අඩුකළා : 32 වගන්තිය යටතේ අඩු කිරීම්		
ගෙවූ පොලී		*(304,000)
තක්සේරු වන ආදායම		4,583,000
අඩුකළා : සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම්		
සේවා නියුක්ති ආදායම සඳහා දීමනාව		(250,000)
ණය ප්‍රාග්ධනය ගෙවීම - රු. 600,000/- ක උපරිම සීමාවක් දක්වා ණය ප්‍රාග්ධනය ඉඩ දේ.	280,000	*(280,000)
ලබා නිවාසයට කළ පරිත්‍යාග	90,000	

තක්සේරු ආදායමෙන් (1/3) ක් හෝ රු. 75,000/- යන්නෙන් අඩු අගය	75,000	*(75,000)
බදු නිදහස් දීමනාව		(500,000)
බදු අය වන ආදායම		3,478,000
බදු වගකීම පළමු 500,000 x 4% ඊළඟ 500,000 x 8% ඊළඟ 500,000 x 12% ඉතිරි සේවා නියුක්ත ආදායම 16% උපරිම බදු අනුපාතයට යටත් වේ.	20,000 40,000 60,000 316,480	
ගෙවිය යුතු දළ ආදායම් බද්ද		436,480
අඩු කළා : බදු බැර		
උපයන විට ගෙවීම් බදු (PAYE)		(200,000)
ස්වතක්සේරු ගෙවීම්		(25,000)
අධ්‍යක්ෂ භාණ්ඩ මත රඳවා ගැනීමේ බදු (1,200,000 x 16%)		(192,000)
ගෙවිය යුතු ඉතිරි ආදායම් බද්ද		19,480

(ලකුණු 25)

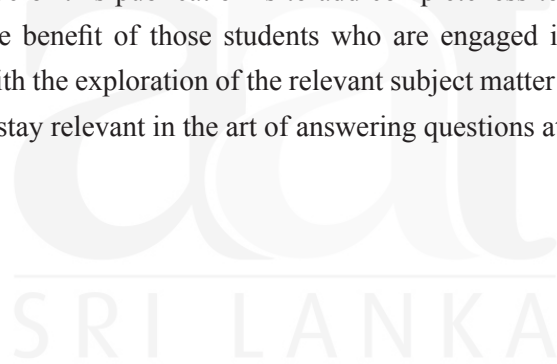
B කොටසෙහි අවසානය.

Notice :

These answers compiled and issued by the Education and Training Division of AAT Sri Lanka constitute part and parcel of study material for AAT students.

These should be understood as Suggested Answers to question set at AAT Examinations and should not be construed as the “Only” answers, or, for that matter even as “Model Answers”.

The fundamental objective of this publication is to add completeness to its series of study texts, designs especially for the benefit of those students who are engaged in self-studies. These are intended to assist them with the exploration of the relevant subject matter and further enhance their understanding as well as stay relevant in the art of answering questions at examination level.

© 2019 by the Association of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka)

All rights reserved. No part of this document may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise without prior written permission of the Association of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka)